

Sygnatura akt I Ns 144/21

POSTANOWIENIE

Dnia 31 grudnia 2021 roku

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Marcin Jędrejek

Protokolant: protokolant sądowy Magdalena Rozenkwist

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 grudnia 2021 roku w L.

sprawy z wniosku E. T.

z udziałem K. Z., E. B., A. S., J. S. (1), E. S., E. J., B. M., J. J., M. S. (1), R. S., A. R.
i M. B.

o stwierdzenie nabycia spadku po L. S.

postanawia:

I. stwierdzić, że spadek po L. S., córce K. i E., zmarłej 12 listopada 2016 roku w L., mającej ostatnio miejsce zwykłego pobytu w J., na podstawie testamentu notarialnego z dnia 4 października 2016 roku, Repertorium A numer (...) sporządzonego przed notariuszem J. S. (2), otwartego i ogłoszonego na posiedzeniu w dniu 7 czerwca 2021 roku, nabyła w całości wnuczka M. B. (córka Z. i E.);

II. stwierdzić, że wnioskodawczyni i uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie;

III. przyznać radcy prawnemu K. K. kwotę 288,00 zł (dwieście osiemdziesiąt osiem złotych) tytułem wynagrodzenia za pełnienie funkcji kuratora procesowego dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika M. S. (1) oraz kwotę 29,50 zł (dwadzieścia dziewięć złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu poniesionych wydatków, które to kwoty poleca wypłacić z sum budżetowych Skarbu Państwa.

Sygnatura akt I Ns 144/21

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 26 lutego 2021 roku (data złożenia pisma w biurze podawczym) E. T. wniosła o stwierdzenie, że spadek po L. S. na podstawie testamentu notarialnego z dnia 4 października 2016 roku nabyła w całości wnuczka spadkodawczyni M. B. (wniosek – k. 3-4).

Postanowieniem z dnia 22 października 2021 roku dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika M. S. (1) ustanowiony został kurator w osobie radcy prawnego K. K. (postanowienie – k. 113).

W piśmie z dnia 22 grudnia 2021 roku (data złożenia pisma w biurze podawczym) kurator zakwestionowała ważność i skuteczność testamentu oraz wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po L. S. na podstawie ustawy (pismo – k. 167-168v).

W toku dalszego postępowania wnioskodawca i uczestnicy nie zmieniali swoich stanowisk.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

W dniu 4 października 2016 roku L. S. sporządziła testament notarialny,

w którym do całości spadku powołała swoją wnuczkę M. B. oraz odwołała wszystkie sporządzone do tej pory testamenty.

(dowód: testament – k. 180, zapewnienie spadkowe E. T. – k. 99v, zapewnienie spadkowe K. Z. – k. 100)

Sporządzenie testamentu wynikało z woli spadkodawczyni, nikt nie narzucił jej treści rozrządzeń, jak również najbliżsi członkowie rodziny nie oponowali przeciwko powyższej treści testamentu.

(dowód: zeznania E. T. – k. 183v)

L. S. nie była uzależniona od alkoholu i innych środków odurzających.

Nie leczyła się na depresję i nie zażywała silnych leków, które mogły wpłynąć na jej świadomość.

(dowód: zeznania E. T. – k. 183v)

L. S. nigdy nie odwołała testamentu z dnia 4 października 2016 roku ani następnie nie sporządziła innych testamentów.

(dowód: zapewnienie spadkowe E. T. – k. 99v, zapewnienie spadkowe K. Z. – k. 100)

Podczas sporządzania testamentu spadkodawczyni była zdrowa psychicznie, a jej problemy zdrowotne nie miały przełożenia na jej stan psychiczny. Nie leczyła się nigdy psychiatrycznie ani neurologicznie.

(dowód: zapewnienie spadkowe E. T. – k. 99v, zapewnienie spadkowe K. Z. – k. 100)

L. S. zmarła w dniu 12 listopada 2016 roku.

(dowód: akt zgonu – k. 22)

M. B. nie odrzuciła spadku po swojej babci.

(dowód: zapewnienie spadkowe E. T. – k. 99v, zapewnienie spadkowe K. Z. – k. 100)

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o powołane wyżej dowody, które zostały przez Sąd ocenione jako wiarygodne w całości.

Sąd zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 926 § 1 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą (§ 2). Z powyższego jednoznacznie wynika, że dziedziczenie testamentowe wyprzedza dziedziczenie ustawowe, co związane jest z naczelnymi zasadami polskiego prawa spadkowego, tj. ochrony woli spadkodawcy i wolności testowania.

Sam testament może być sporządzony w formie aktu notarialnego (art. 950 k.c.).

W niniejszej sprawie sporządzony testament spełnia wszystkie wymogi stawiane zarówno przez kodeks cywilny, jak również ustawę prawo o notariacie (t. jedn.: Dz.U. z 2020 r., poz. 1192 ze zm.).

Zakwestionowanie testamentu przez kuratora ustanowionego dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika wynika wyłącznie z próby zapewnienia korzystnego dla reprezentowanego przez niego rozstrzygnięcia sprawy. Co ważne, na rozprawie w dniu 29 grudnia 2021 roku kurator sam wskazał, że nie posiada wiedzy na temat okoliczności sporządzenia testamentu i stanu zdrowia spadkodawczyni. Wszelkie wątpliwości odnośnie stanu zdrowia spadkodawczyni nie miały odzwierciedlenia w zaistniałym stanie faktycznym i zostały wyjaśnione na podstawie zeznań wnioskodawczyni.

Podsumowując powyższe rozważania wskazać należy, że L. S. sporządziła ważny i skuteczny testament notarialny, na podstawie którego spadek po niej nabyła w całości M. B..

Co istotne, Sąd w postanowieniu nie wskazał, że M. B. dziedziczy spadek z dobrodziejstwem inwentarza. Powyższe wynika z faktu, iż obecnie obowiązujący regulamin urzędowania sądów powszechnych (rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r., Dz.U z 2019 r., poz. 1141), nie recypował rozwiązania obowiązującego uprzednio, które nakładało na Sąd obowiązek oznaczenia w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku, że spadek został przyjęty z dobrodziejstwem inwentarza (por. § 145 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. regulamin urzędowania sądów powszechnych, Dz.U. z 2007 r., Nr 38, poz. 249). Ponadto samo takie zaznaczenie nie stanowi treści postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku według art. 677 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2015 r., sygn. akt IV CZ 85/14, LEX nr 1653770).

W toku postępowania nieznanemu z miejsca pobytu uczestnikowi M. S. (1) był reprezentowany przez ustanowionego dla niego kuratora w osobie radcy prawnego. Jego wynagrodzenie przyznano na podstawie § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (t. jedn.: Dz.U. z 2018 r., poz. 536 dalej w skrócie „rozporządzenie”) w zw. z § 6 pkt. 2 in fine rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t. jedn.: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

Wskazać należy, że od przyznanego kuratorowi wynagrodzenia nie należało podwyższyć o stawkę podatku VAT. Podkreślenia wymaga, że powiększenie danych kosztów o wspomnianą stawkę jest możliwe wyłącznie gdy wynika to z treści danego aktu normatywnego. Rozporządzenie z dnia 9 marca 2018 roku nie przewiduje powyższego. Co istotne rozporządzenie obowiązujące uprzednio (tj. rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej, Dz.U. z 2013 r., poz. 1476) wprost przewidywało stosowne podwyższenie. Ze wskazanej zmiany normatywnej jasno wynika, że obecnie nie istnieje konieczność przedmiotowego powiększenia. Przedstawiony problem został dokładnie omówiony w interpretacji indywidualnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 2 grudnia 2020 roku (dostęp: (...)) gdzie szeroko wyjaśnione zostało prezentowane tu stanowisko. Jedynie ubocznie zauważyć należy, że uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2021 roku (sygn. akt III CZP 68/20, LEX nr 3251984), gdzie zaprezentowany został pogląd o podwyższeniu wynagrodzenia kuratora o stawkę podatku VAT dotyczyła kuratora procesowego ustanowionego na podstawie art. 69 § 1 k.p.c., a nie kuratora ustanowionego dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika. Wskazany judykat nie posiada jeszcze uzasadnienia, a w ocenie Sądu nie można go odnosić poprzez analogię do omawianego w tym miejscu zagadnienia.

O kosztach postępowania, z uwagi na zasadniczy brak sporu między uczestnikami działającymi osobiście i niesprawiedliwość (oraz niecelowość) obciążenia nieznanego z miejsca pobytu uczestnika M. S. (2) kosztami postępowania wyłącznie z uwagi na taktykę przyjętą przez ustanowionego dla niego kuratora, Sąd orzekł na podstawie ogólnej zasady, tj. na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w postanowieniu.